

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KOZLONYE.

ELŐFIZETESI ÁRAK:

Helyben: félévre 6 kor., negyedévre 3 kor. — fill.
Vidéken: félévre 9 kor., negyedévre 4 kor. 50 fill.

FŐSZERKESZTŐ:

BENEDEK JÁNOS.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ

SZÉKELY IMRE.

POLITIKAI ROVATVEZETŐ:

Dr. BOROSS LAJOS.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debreczen, Főter 42. szám. Lamprecht palota
első emelet, az udvarban.

Az olasz borvita.

— október 22.

Napról-napra elkeseredettebb lesz a képviselőház hangulata. Jól van ez így! Nem is lehet másként! Oly nagyok az elvi és sok tekintetben a személyi ellentétek az ellenzék és a szabadelvűpárt között, hogy nem csoda, ha az elkeseredés percéről-percra nő.

Mert a kormánypártot az ellenzékétől tényleg egy egész világ választja el: a gondolatvilág. A kormánypárt tagjai teljesen osztrák észszel gondolkodnak. Mintha csak egyenes leszármazói volnának azoknak a cseh és morva beamtereknek, akiket Bach Sándor ur a szomorú napokban tolonczkocsin hordott be hazánkba s rögtön megtette őket bezirkereknek és adminisztrátoroknak. Ha egy viszonyainkkal ismerős idegen a baloldali szónokokat hallgatja, akkor kénytelen elismerni, hogy vannak még férfiak, akik Magyarországot politikailag és közgazdaságilag újjá akarják teremteni.

Hogy vannak még emberek, akik nem esnek kétségbe a jövő felett, mert tudják, hogy a hátuk mögött önérzetes, öntudatos, lelkesedni bíró nép áll.

Ha azonban ez az idegen a kormánypárti padokról hall valakit nyikorogni, akkor ugyan furcsa véleményyt alkothat magának erről a

büszke magyar népről; erről a 400 év óta küzdő nemzetről; erről az országgyűlésről, melynek elődje, a rendi országgyűlés híres volt gravamenális vitáiról s arról, hogy bátran szembe mert nézni a bécsi szinpadi mennydörgésnek.

S ma? A kormánypártot elfogta a politikai berileri, a marazmus. Mert akár a miniszterelnököt, akár az előadót, akár Nagy Ferenczet, vagy a bohókásan komoly, helyesebben a komolyan bohókás Ballagi Gézátt hallgatja, bizony az a hit érlelődik meg benne, hogy itt oly nemzet, oly nép él, amely már anynyira hozzászokott az osztrákok szolgajármához, hogy ez a járom neki kellemes, kényelmes és édes, hisz például Ballagi még hálálkodott is érte.

Mert hogy Magyarországon az alkotmányos korszakban még pátensekkel is lehessen kormányozni, ez új, bővített kiadása, igazi osztrák agyvelőben megtermett „kommentárja“ az 1867-iki kiegyezési fércmunkának.

Vakmerő, a nemzetet lenéző könnyelműség annak részéről, aki meg meri tenni. Kislelkűség, politikai gyávaság a nemzet részéről, mely közönnyel türi. Az biz ez! Mert az első pátens megjelenése a magyar alkotmányosságnak alkonya. Erre következik a második és harmadik. Azután az alkotmány el-

kobzása, végre a magyar nemzet beolvasztása az osztrák örökös tartományok közé, ad votam: Csehország. A helyzet ma ez:

Az 1887. évi XXIV. t.-cikkben lefektetett és az 1898. I. t.-cikk által meghosszabbított vám- és kereskedelmi szövetség, mely minket Ausztriával összekötött, 1898. év végén lejárt.

Vám- és keresk. viszonyaink tehát Ausztriával 1898. év végétől kezdve olyan Mohamed koporsó-szerű libegő-lebegő állapotban vannak. A kormányok nem akarták rendezni, mert úgy, ahogy ők akarták — vémszövetség alapján — nem bírták volna rendezni. Ugy pedig, ahogy a függetlenségi párt, a nagy nemzeti közvélemény és a magyar nép milliói szeretnék rendezni, úgy pedig a szabadelvű kormányok nem akarják.

Tény és való, hogy a törvény határozottan azt parancsolja a kormánynak, hogy ezt a kérdést oldja meg, mielőtt külföldi álammal szerződést köt. Pedig kötött! Tegnap az ellenzék táborából határozottan beigazolták, hogy Olaszországgal a végleges szerződés meg van kötve. No ha megvan, akkor az nem védi meg a mi érdekeinket, hanem Magyarország életérdekei újra áldozatul dobattak az osztrák érdekeknek. — Mert nem hiszem, hogy a kormánypárt soraiban is

A hétről.

Sokat paktál a kormány
Az egyetemével,
Kortés czéiből hurezolja
Az országban széjjel.
Ma itt, holnap meg amott
Beszél a miniszter:
„De már látom, uraim,
Az egyetem itt kell.“
Valamennyi városban,
Hol a szavát hallák,
Városatyák boldogan
A markukat tartják. —
Mit tesz addig Debreczen
Érdemes tanácsa?
Bábaképezdét csinál,
Bővebb kiadásba.
Bőleszen úgy okoskodik:
Ahol van „képezde“,
Onnan már az orvosi
Fakultás sines messze.
Tapasztalat tesz t. i.
Tanúságot róla,
Hogy az orvosnövendék

A bábaiskolának
Legjobb fentartója.

Nagy feladat várakozik
A városi tanácsra:
A kis vasut legújabb
Villamos beadványa.
Mert bizony a kis vasut is
Belátta, hogy elmaradt,
Be akarja hát vezetni
A villamos kocnikat.
Rendben is vón' minden, csupán
A pénzkérdés van hátra;
Épen ennek megoldása.
Vár a nemes tanácsra.
Hogy a vasut teremthessen
Maradandót és nagyot:
Engedje át a részére
Az utadó-alapot.

A közgyűlés is véget ére,
De aktuális eredménye
Csupán egyetlenegy vagyon:
A pótdadó az, fájdalom.
E fájdalom pedig azért van,

Mert két, azaz két százalékban
— Sok matador bosszuságára —
„Csökkentetett“ az állománya
S harminczhárom perczent csupán. —
Mi lesz, ha így megy, ezután?
— Söhajt fel sok városatyja —
Mint a menny hulló csillaga:
Szétpattan, lepottyan a mélybe,
Háztartásunk e büszkesége,
És odajutunk majd maholnap,
Hogy egy perczent járódónak
Terhét viseljük, elmaradván
A nemes verseny országutján,
Amelyen az irányadó
A pótdadó, sok pótdadó! . . . .
Kicsinybitűek, hátra van,
Mire nem is gondoltatok,
Az a tizenhét millió,
Mely a zsebünkbe folyni fog.
És onnan a vízvezetékbe,
Csatornázásba, efélékbe
Beleful, mint a buborék,
Mely tengerre merészkedék.
Lesz akkor, kedvetekre, jó
Ötvenperczent a pótdadó!

Tövis.

Törlesztéses és egyéb kölcsönöket Hartstein Kálmán Debreczen.
a legelőnyösebb feltételek mellett
eszközöl ki jelzalog kölcsön irodája Piac-utca 38 szám.

akadna oly naiv lélek, aki elhinné, hogy lehet akár Olasz-, akár Németországgal oly külkereskedelmi szerződést kötni, amely úgy a magyar, mint az osztrák érdekeknek egyaránt megfelel.

Ez lehetetlen! Hiszen a magyar és osztrák viszonyok és érdekek oly ellentétesek, oly szétágazók, hogy a viszontszolgáltatókért vagy a magyar, vagy az osztrák érdekek mindig kielégíthetetlenek.

Hogy az osztrák érdekek eddig mindig nagyon is ki lettek elégítve, azt ősi időtől fogva szomorúan tapasztaljuk. Ki lettek most is, még pedig a mi bőrünkre. Ez biztos!

A pátens megjelenése, ez a most induló s folyamatban levő vita azt bizonyítja, hogy mi egyebet tenni nem tudunk, mint Bécs parancsait teljesíteni. Teljesíteni, engedelmeskedni és lecsókolni a piszkot arról az osztrák kézről, mely a korbácsot suhogtatja.

De hát a pátens megjelent! Ez pedig törvénytelen. Ezt reparálni kell. Reparálni kell annak dacára, hogy magam állítom, hogy a vég kezdetéhez érkeztünk. Igen! Ezzel a pátenssel kezdődött meg a 67-es kiegyezés likvidációja. Ha a nemzet közvéleménye még fel tud buzdulni, ha még tud lelkesedni, akkor talán még lehet orvosolni a nemzet sérelmeit.

De ekkor azután a magasabb állami érdekeknek, no meg a „sic volo sic jubeo“-knak háttérbe kell szorulni a magyar törvény, a magyar alkotmány előtt. És reparálni kell bármilyen uton ezt a pátenskiadást, nehogy esetleg az megismétlődjen. Hogy ez nincs kizárva, annak előszelét már érezem abban a hírben, melyet a lapok közölnek, hogy Szögyény-Marich|László nagykövet a német kereskedelmi szerződések miatt utazott Berlinbe, — előbb azonban ez ügyben Golu-chowskival tárgyalt.

A pátens második kiadásától mentsem meg az isten. En még bízom a nemzetben. S bár kormányférfiaink folyton azt állítják, hogy a magyar nemzet gyenge, tehetetlen, nem képes a saját lábára állani és járni, én azt ajánlom mégis a nemzetemnek, álljon a saját lábára és próbáljon azon járni.

Higye el, csak az első lépés nehéz! Példa erre a japán nép. Es igazán furcsa lenne, ha a japánok meg bírnák verni az orosz, hogy mi ne tudnánk elbánni az osztrákkal!

Hentaller Lajos.

Ha és de.

— október 22.

A népoktatásügy reformjáról szóló törvényjavaslat benyújtását a képviselőház nagy éljenzéssel fogadta. A pártfegyelem kikényszerítette éljenekhez ezuttal — sajnos,

ritka kivételként! — őszinte meggyőződésből, hazafias örömből származott éljenek is csatlakoztak. Mi is szívesen bocsátanánk utnak néhány éljent a javaslat legmelegebb üdvözlétére, csak ne szorongatná torkunkat az a két cigány prepozíció: *ha és de*.

A hirdetett vaskéz úgy látszik keztyübe bujt, mert a törvényjavaslatban nem látjuk annak erőteljes megnyilatkozását. Csak egy pontot ragadunk ki és pedig csak futólagos áttekintés után a törvényjavaslatból, amelynek értelmében nem zárja ki, hogy a felekezeti tanítóknak az állam érdekorét sértő fegyelmi eseteiben is az illetékes egyházi főhatóság saját szabályai szerint járjon el és hozzon fegyelmi ítéletet; de módot nyújt arra, hogy minden olyan esetben, amidőn a hitfelekezeti főhatóság a fegyelmi eljárás megindítását és befejezését halogatná, vagy az eljárást az állam érdekeinek figyelmen kívül hagyásával fogantositáná, a közigazgatási bizottság jogosítva legyen minden ilyen esetben eljárni.

Hát erre a bölcsességre csak annyit mondunk: fából vaskarika. Annak az egyházi főhatóságnak, amelyről már eleve feltételezzük, hogy hazaáruló alkalmazottainak czimborájává, pártfogójává aljasodik és azokat a méltó büntetéstől megmenteni igyekezik: a nemzet sérelme megtorlására felhatalmazást adni olyan képtelenség, hogy szédülünk a gondolatára is. Hogy azután, ha ilyesmi megtörténne, a közigazgatási bizottság fogja a hibát kijavítani, az másik képtelenség, mert hol a biztosíték, hogy a Szeben, vagy Krassó-Szörény vármegye közigazgatási bizottságának tagjai nem úgy gondolkoznak a magyar nemzet létérdekei felől, mint amaz egyházi főhatóság?!

Kivált a nemzetiségi fészkeket képező törvényhatósági joggal felruházott városai között találunk olyan okokat, amelyek nemzetellenes érzületükről és törekvéseikről hirdettek. No ezek közige bizottságaira tessék azután rábizni sebeink gyógykezelését, kivált ha a kormánytól tanulják a törvény és alkotmány iránti tiszteletet.

Egyébként is az a meggyőződésünk, hogy ha e javaslatból törvény is lesz, nagyon gyengén lesz végrehajtva, ha végrehajtják is. Nagyon sok, nagyon hasznos, nemzeti létünk szempontjából kiváló fontosságú törvényeink vannak, amelyeket a maig sem hajtottak végre, vagy nem úgy, amint kellene, mert különben megvolna már az önálló vámterület is, hogy egyebet ne említsünk.

Ha nem ilyen végzetes fogyatkozásban szenvedne ez a törvényjavaslat, szívesen kiáltanánk üdvözlétére éljent, de hogy ez a kormány terjeszti be, már az is lelőhasztja minden reményünket.

(*)

Városi közgyűlés.

— A közgyűlés befejezése. —

— október 22.

A közgyűlés tegnap, három napi tárgyalás után véget ért. Az utolsó napnak is meg volt a maga két érdekes tárgya: kelle a főispáni intézmény és a piaci helypénz szabályrendelet.

Az előbbire 11 szótöbbséggel kimondták, hogy kell főispán, a piaci szabályrendeletet pedig levették a napirendről.

A gyűlés lefolyásáról tudósítónk következőkben számol be:

Domahidy Elemér főispán a közgyűlést megnyitván, tárgyalásra került a polgármesterek 1903. évi kongresszusáról felvett jegyzőkönyv, amelynek az új városi törvénytervezetre vonatkozó javaslatát — több rendbeli módosításokkal, — elfogadták.

A városi képviselők számának leszállítására vonatkozó javaslatot a közgyűlés nem fogadta el s kimondta, Márton Imre indítványára, hogy a városok maguk határozzák meg, hogy hány tagból álljon a törvényhatósági bizottság.

A kongresszusi javaslat a virilista jogot ki akarja terjeszteni mindazokra, akik jog- vagy államtudományi államvizsgát tettek, hogy ezáltal a képviselőtestületek értelem és szellemi színvonala emeltessék. Ezt a javaslatot a közgyűlés nem fogadta el, hanem a virilis intézményt a mai tervezetben óhajtja fenntartandónak. Azt a javaslatot, hogy pótbizottsági tagok választásának, akik az elhunyt, elköltözött stb. tagok helyett időközben behívattassanak s így az időközi választások eltöröltessenek, — a közgyűlés egyhangulag elfogadta.

A kijelölt választmány megalakítására vonatkozólag kimondta a közgyűlés, hogy az a mai szervezetében fenntartandó, de a polgármester a választmány ülésébe minden körülmények között meghívandó. A közgyűlés nagy többséggel kimondta, hogy az összes tisztviselőket, a segéd és kezelő személyzettel együtt a közgyűlés választja.

Kimondja a közgyűlés, hogy a rendőrkapitány, a főorvos, a főmérnök és erdőmester is vétessék fel a tanács tagjaiul s azok szavazattal is birjanak, de csak az esetben, ha azokat a törvényhatósági bizottság választja.

A kongresszusi javaslat azt kívánja, hogy a jogi képzettség a tanácsnokokra és a fogalmazókra is kiterjesztessék. Ezt a javaslatot a közgyűlés is elfogadta. Ezután kimondta a közgyűlés, hogy a városi tisztviselők, ha állami szolgálatba átlépnek vagy viszont, egész, tehát előbbi szolgálati idejük beszámíttassék, illetve átultassék.

Ezután jött szóba az a kérdés, hogy fenntartandó-e a főispáni intézmény.

Márton Imre, Nagy Sándor, Simonffy Imre szoltak a kérdéshez, dr. Kola János azt állította, hogy szalmát csépelünk. Juhász Ignác erősen kelt ki a főispáni intézmény ellen.

A közgyűlés végre is 56 szavazattal 45 ellenében kimondta, hogy a főispáni intézményt fenntartandónak tartja

Ezután beterjesztik a piaci helypénz szabályrendeletre vonatkozó tanácsai javaslatot.

K. Tóth Sámuel örömmel veszi tudomásul, hogy a város jövedelmi forrását növelni akarja, de nem fogadja al a tervezett helypénz felemelését, mert ez a szegényebb iparos osztályt sújtja és azzal voltaképpen drágítják a piacot. Nem tartja arányosnak a térszerinti kivetés kulcsát sem. Indítványozza, hogy a szabályrendelet úgy módosíttassék, hogy a helyi iparosok ne fizessenek helypénzt csak a vidékiek.

Dr. Fejér Ferencz nem fogadja el Tóth Sámuel javaslatát, javasolja, hogy a megállapított díjak egy negyed részét fizessék a helybeli iparosok.

Aczél Géza ajánlja a tanács javaslatát elfogadásra. Bihari István és Herczeg János a javaslat ellen beszélnek.

Kovács József: A közegészségügyi követelmények is követelik a piaci rendben tartását. E tekintetben pedig szükséges a javasolt helypénzek megállapítása. Ajánlja, hogy a javaslatot általánosságban fogadják el, a részleteiben majd lehet javítani az egyes szakaszoknál.

Sentessy János: Az országban mindenütt úgy van, hogy a helybeli árusokra

tekintettel vannak, a legtöbb helyen a helybeliek semmit sem fizetnek.

Kertész István sem fogadja el azt a részét, hogy a helybeliek is helypénzt fizessenek.

A közgyűlés 51 szavazattal 49 szavazat ellenében a piaci helypénzszabályrendeleti javaslatot a napirendről levette.

Ezután az utczák jobb járdával való ellátása tárgyában hozott szabályrendeletet fogadták el némi módosítással.

Kimondta a közgyűlés, hogy ezután a hordárok nem lesznek alárendelve vállalkozónak, hanem a városi tanács által meghatározott számban önállóan működhetnek. A hordárok száma egyelőre 20 ban lesz megállapítva.

Kataszteri helyszínelési költségekre 123,710 koronát előlegeznek. A körkemenzei kiadásokra 16,000 korona póthitelt szavaztak meg. A városi anyakönyvi hivatalt, miután nincs hely a városháza épületben, a városházán kívül helyezik el.

A helyi vasút új vonalainak céljaira a szükséges utczai területeket a Petőfi-téren, a Hunyadi-, Deák F.-, Piac- és Péterfia-utczákban a közgyűlés átengedte.

A gör. kath. egyháznak templomépítési céljaira a Szent-Anna-utczán levő 51. és 53. számú házak telkeit a város átengedi. A gör. kath. egyház jobban szeretne volna, ha eházak telkeit eladhatta volna a Csapó-utczában építhette volna fel a templomot, de ez kivihetetlen. A város a Szent-Anna utczai telkek mellett foglalt álláspontot.

Több segélyezési ügy elintézése után nyugdíjazásokra került a sor. A tanács javasolja, hogy Beke Imre városi kiadónak, aki 35 év szolgálat után és egy év óta tartó munkaképtelensége miatt nyugdíjaztatását kéri, 1800 korona évi nyugdíjat adjanak. Simonffy Imre kir. tanácsos, volt polgármester, mint régi főnöke a legnagyobb elismeréssel nyilatkozik Beke Imre szorgalma, buzgósága és megbízhatósága felől és tekintettel arra, hogy szegénysorsu, teljes nyugdíjat kér számára. A közgyűlés nemeslelkűen meg is szavazta Bekének nov. 1-től a 2000 korona évi nyugdíjat.

A közgyűlés Szentpály Béni dr. volt ker. orvosnak a kért 3 havi szabadságot nem adja meg és utasítja a polgármestert, ha nov. 1-ig hivatalát nem foglalja el, fizetését szüntesse be.

A közgyűlés ezután véget ért.

EGYHAZ ÉS ISKOLA.

Egyháztársadalmi összejövetelek.

Mint a múlt évben, úgy ez évben is a hitanhallgatók vasárnap délutánonként a Csapó- és a Homokkertben egyháztársadalmi összejöveteleket rendeznek. Az első ilyen összejövetel holnap délután két órakor lesz. A Csapókerben előimádságot mond Melegh Gyula 3 hh., bibliát magyaráz Szabó Bálint 4 hh. utóimádságot tart Kovács József 3 hh. A Homokkertben Könyves János 4 hh. előimádsága után Miszti Mihály bibliamagyarázata következik, mit Juhász Imre 3 hh., utóimádsága követ.

Ifjúsági küldöttek. Holnap délután négy órakor lesz a fővárosi ev. ref. főgimnázium nagytermében az országos keresztény diákgyűlés, melyen a vidéki főiskolák is képviseltetik magukat. A debreczeni főiskola küldöttei ezek: Kövér Árpád szenior, Tóth Sándor hitanhallgató, H. Kiss Pál joghallgató és Lukács Tihámér joghallgató. A gyűlésen a brit ker. diákszövetséget a héten nálunk járt indiai misszionárius, Mr. Maclean képviseli. A debreczeni kiküldöttek ma utaznak a fővárosba.

Protestáns estély. A reformáció emlékűnnepén, október 31-én rendezendő protestáns estélyre már nagyban folynak az előkészületek. Most a műsor összeállításán fáradoznak s a napokban a meghívókat is szétküldik a Hittanszaki Önképző Társulat tagjai. Csütörtöktől, 27-től kezdve Csáthy Ferencz könyvkereskedésében a jegyek is megválthatók. A belépő-jegy ára 50 fillér.

Pósa Lajosné verse.

— október 22.

A Pósa-pár előtt örökké emlékeztetnek lesznek azok a felejthetetlen szép napok, amelyet a közelmúltban Debreczenben töltöttek. Ezt igazolja az alábbi gyönyörű vers is, melyeket a mai posta hozott számunkra, a kiváló költőnő kedves levele kíséretében. Pósa Lajosné levelének egy részét, melynek minden szavából kiárad Debreczen iránti szeretete, itt adjuk:

Igen tisztelt szerkesztő ur!

A Debreczeniek magyar, lelkes szeretete, jósága annyira átvarázsolták, megdobogtatták a szívemet, hogy ez a kis versecske csordult ki belőle. Szeretettel kérem tehát, sóhajtásomnak becses lapjuk egyik levelén egy kis helyet nyújtani sziveskedjenek.

Hej, azóta!

Hej, azóta, amióta
Szállt a mese, szólt a nóta,
Lelkemnek is mintha, mintha
Két suhogó, sebes szárnya sarjadt volna!

Egyre menne, repülhetne
Hivogató virágneszre,
Hol az eget nefelejccsel
Festgették angyalkezek még kékebbre.

Erdő, erdő, te nagyerdő,
Dalringató, virágtermő!
Í északot rakott benned szívem:
Dobogását hordja szét a fuvó szellő.

Szép Hortobágy, nincsen párod,
Kebeledet ha kitárod!
Kire egyszer rámosolyogsz,
Száz kapocszal mindörökre oda zárod!

El-elszállok újra hozzád:
Hi, hívogat most is orczád!
Fényes gönczöl szekerével
Bedübörgöm álmodozó, messzi rónád.

Kaszás c-illag fenn az égen,
Csak világíts a sötétben!
Ki ne lobbanj, te pázstortűz!
Furulyaszó hadd sirjon a csendes éjben!

Pósa Lajosné.

SZINHAZ.

Heti műsor.

Szombat, okt. 22. Durand és Durand. (Bohózat.) „A” bérlet.
Vasárnap, okt. 23. Délután: Mikádó. (Operett); este: A kis pajtás. (Vigjáték.)
Hétfő, okt. 24. Az édes. (Népszínmű.) „B” bérlet.

Kedd, okt. 25. Tetemrehívás. (Szinmű) „C” bérlet.

Szerda, okt. 26. Kis pajtás. (Vigjáték.) „A” bérlet.

Csütörtök, okt. 27. Tetemrehívás. (Szinmű.) „B” bérlet.

Péntek, okt. 28. Hoffmann meséi. (Dalmű) „C” bérlet.

Szombat, okt. 29. Fra Girolamo. (Dráma.) „A” bérlet.

Vasárnap, okt. 30. Délután: Asszony verve jó. (Népszínmű); este: Fölösleges férjek. (Bohózat.)

Szókimondó asszonyság. A jó és szép darabot bármennyiszer lássa is a közönség, megenni nem lehet. Ezt igazolta a tegnapi színpadon Szókimondó asszonyság, Sardou pompás és fényesen megírt darabja. Debreczenben már láttuk a Madame Sans Gène-t Blahánétól, Cserny Bertától, Komjáthyntól és tegnap, hogy Hahnel Aranka játszotta, a színház egészen megtelt. Az előadás iránt nagy volt az érdeklődés, mert Madame Sans Gène az a szerep, mely nem egy bizonyos meghatározott szerepkörre szorítkozik, de mindenestre ebben a szerepben egy színésznő ki tudja mutatni képességét, tehetségét. A vigjátékok királynője, Hahnel Aranka vállalkozott tegnap a nagy feladatra. Ha nem is sikerült neki a legteljesebb művészi magaslatra emelkedni e szerepben, mégis szép sikert ért el. A részletekben nyilvánult főképp ez a siker és némelykor a művészet legnagyobb tökélyével játszotta meg egyik másik jelenetet, de az egész még sem volt az igazi Sans Gène. Ki-ki zöckent a szerepből, nem elég helyesen fogta fel egyik másik jelenésnek jelentőségét és emiatt ért el csak részleges sikert.

Az előadást mindazonáltal ő uralta. A szerepek helytelen kiosztása miatt az előadás nem is lehetett elég jó.

Napoleon szerepébe sehogy sem érezte jól magát Faragó. Ez a szerep egyáltalán nem az ő egyéniségéhez való. A többi szereplők is mintha érezték volna, hogy tulajdonos nehéz feladatot róttak rájuk, nem találták eléggé otthon magukat, kivéve Sebestyén Gézát, kinek Fouchéja teljesen kifogástalan és tökéletes volt.

L. J.

Színházi bizottság. A színházbizottság kedden délután 3 órakor Vecsey Imre elnöklésével ülést tart.

Színházi hírek. Ma este kerül színpadra Ordoneau és Valabrege 3 felvonásos bohózata a „Durand és Durand”. A bohózat főbb szerepeit Szabó Irma, Hahnel Aranka, Arday Ida, Püspöky Rózsi, Faragó Ödön, Sebestyén Géza, Palágyi Lajos, Iványi Antal, Szilágyi Aladár és Csontos Gyula játsszák.

Vasárnap este lesz a premierje Veber Pierre 4 felvonásos vigjátékának, melynek a címe „Kis pajtás”. A vigjáték főbb szerepeit Hahnel Aranka, Szabó Irma, Arday Ida, Iványi Antal, Sebestyén Géza, Palágyi Lajos, Csiky László és Virágháty Lajos játsszák.

Bo. or József 3 felvonásos népszínművének, „Az édes”-nek a színpadi próbái annyira előre haladtak, hogy az igazgatóság hétfőre kitűzte előadásra a darabot.

Nyomatványok, körlevelek, szóróczédulák, falragaszok, árjegyzékek, üzleti levélpapírok, levelezőlapok stb. minden a szakmában vágó munkák legjutányosabban és legpontosabban elkészítetnek.

Beck Izidor könyvnyomdájában

Hatvan-utca 18. sz. Telefon 348. sz.

NAPI HIREK.

Holttest a kutban.

— Gyilkosság vagy öngyilkosság. —
— okt. 22.

Ma hajnalban az ugynevezett Eklézsia-földön, a Kenyeres Károly tanyáján egy nyitott kutban asszonyi holttestet találtak a csendőrök.

Kihalászták a holttestet, kiről kiderült, hogy Molnár Sándorné Darazsi Zsófia tanyai lakosnő.

A csendőrijárőr azonnal jelentést tett a rendőrségnél, honnan a halottszállító fekete koporsóval Kovács Kálmán közig. jegyző, Dobos József rendőrbiztos meg két rendőr mentek ki a helyszínre.

A helyszíni vizsgálat során nem lehetett megállapítani, vajon öngyilkos lett-e Molnár Sándorné, vagy gyilkosságnak esett-e áldozatul?

A csendőrség a rendőrséggel karöltve széles körben folytatja a nyomozást, hogy a gyanus halálozást okát felderítsék.

Délelőtt a vizsgálóbíró is kiment a Kenyeres-féle tanyára, hogy a holttest beszállítása iránt intézkedjék.

Molnár Sándorné holttestét ma délután boncolják fel a közkórház boncztermében.

A vizsgálat eddig kiderítette, hogy a holttest tegnap este óta van a kutban Valószínű, hogy Molnárné öngyilkosságot követett el, mivel gyógyíthatatlan rákbetegsége van.

— **Vasárnapi istentiszteletek.** A holnapi istentiszteletek sorrendje a következő: Az ev. ref. templomokban délelőtt: a nagytemplomban Sáfány Lajos felsőleányiskolai tanár. Kistemplomban Uray Sándor püspöki segédlelkész. Kossuth-utcai templomban Janosi Zoltán lelkész. Ispótyai templomban Szele György lelkész. Szegényházban Hajdu Zsigmond püspöki titkár. Csapókerthben Kovács János népiskolai felügyelő. Homokkerthben egy hittanhallgató.

Az ágost. hitv. ev. templomban vasárnap d. e. 10 órakor az istentiszteletet Marteny Lajos főesperes végzi.

— **A debreczeni András templom gyámköve.** A gazdag és régi Debreczen nagyon szegény történelmi emlékekben. E tekintetben aligha van hozzá fogható szegény város a magyar Alföldön. Annál esodálatsabb tehát, hogy a múlt időknek, az ősöknek azt a kevés emléket sem becsüljük meg, ami szétszórtan véletlenül mostanáig megmaradt. Ilyen elhanyagolt régiségre akarjuk felhívni a figyelmet, különösen pedig akár a városi muzeum, akár a kollegiumi régiség gyűjtemény kezelőinek figyelmét. A ref. ispotály főzsháza előtt az élők emlékezetét meghaladó idő óta egy faragott kő darab hever. Ülőpadnak használják s a szegényház élelmezési vállalkozójának, Diószegi uramnak elbeszélése szerint az a vélemény van róla elterjedve, hogy alatta porladnak az ispotály ismeretlen nevű alapítójának csontjai. Természetesen mese beszéd ez. Mert a hatalmas, mázsás kő osucsvés stílusban készült szép és meglehetősen ép faragványával valamikor kétségtelenül a debreczeni B. András templom hajójában boltozatot tartó gyámkövkül szolgált. Talán még most is él az az öreg ember, aki egyik ismerősünk előtt tanuskodott arról,

hogy ez a hatalmas gyámkő az 1802. évi nagy tűzvész után került ide a leégett öreg templom falából. A debreczeni B. András templomot Dózsa nádor atyja András comes kezdte építtetni még a XIII. század második felében; de csak 1297—1317 között fejezte be az építését és szentelte fel Imre váradi püspök. Ez a faragott kődarab tehát több hatszáz évesnél. A legrégebb és talán egyetlen emlék az Árpád és Anjoukoru Debreczen életéből. Ezért érdemel az nagyobb kegyeletet. És mindenképen méltó arra, hogy mostani helyéről, a biztos romlás és pusztulás helyéről elvitessük és muzeumban őrizzük gondosan.

— **Jegyzőségek figyelmébe.** Rásó Gyula alispán elrendelte, hogy azok a jegyzőségek, kik a közigazgatási tanfolyamra óhajtanak beiratkozni, kötelesek mostani állásukat bejelenteni az alispáni hivatalnál.

— **Szabad iskola.** Amint értesülünk, a szabad iskola legközelebb újra elkezd tevékenységét. November 6-án lesz az első vasárnap, mikor a nép számára a tanítást elkezdi s azután minden vasárnap folytatják. A részletekről falragaszok fogják a közönséget tájékoztatni. A művelt közönség számára is novemberben kezdetnek meg a sorozatos előadások lélektan, egészségügy, történelem stb. köréből.

— **Az O. M. K. E. ügyvivő igazgatósága** Sándor Pál orsz. gyűl. képviselő előnklete alatt megtartott októberi ülésén megállapította a szövetségi törvény tervezetire az igazság- és kereskedelmi ügyi miniszterekhez intézendő felterjesztés végleges szövegét; körvonalozta állásfoglalását a szövetségi visszaélések ellen, melyekről adatokkal támogatott jelentés készítését határozta el, a hazai ipar fejlesztésének ügyét első rangu tenni valói közé sorozván, e tekintetben igen érdemleges munkaprogram összeállítását határozta el, megállapította végül a saját, a választmány és a vidéki kerületek ügyrendjét és elintézt számos, az egyesülés beléletére vonatkozó kérdést. Nevezetes lépést tett végül a gazdasági kiegyezés küszöbén az önálló vámterület kérdésének szakszerű feldolgozására nézve azzal, hogy gazdasági irodalmunk két kitűnőségét, ugymind Enyedi Lukácsot és Pap Dávidt e kérdés megvilágosítására rendelt alapos tanulmány szerkesztésével megbizta, mely tanulmány egyelőre folyamatban van. A hajdumegyeyi kerület elnöksége ezeket azzal adja az érdekelt, különösen a kereskedő körök tudomására, hogy az egyesülés titkára a tagok adó- és illetékügyeiben készséggel áll minden gyakorlati kérdésben a tagok rendelkezésére a Kereskedelmi Csarnokban levő hivatalos helyiségben (délután 2—3 óra között), a mely intézkedéssel a már meglevő és folyton szaporodó taglétszámnak vél igen üdvös és gyakorlati szolgálatot tehetni; — ezek a szolgálatok fogják népszerűsíteni, a mint a jeiek már is mutatják, az egyesülés ügyét, amire kereskedőink figyelmét ezuttal is felhívjuk.

— **Házasságkötések.** A debreczeni anyakönyvi hivatalnál ezen a héten házasságra léptek: Gita János Fonó Juliánóval, Lukács Viktor Schön Etelkával, Friedmann Lipót Kupfer Herminával, Hoffmann Nándor Tomka Rózával, Kozák Miklós Gábrriel Zsuzsánnával, Nagy Márton Oláh Zsuzsánnával, Sütő Imre Kolozsvári Juliánnával, Cser Palkovics István Duzs Juliánnával, Szilágyi István Jóna Eszterrel, Tóth Sándor Pütbauer Juliánnával, Bajdor Károly Szilágyi Eszterrel, Banozi Péter Erdők Erzsébettel, Csukás József Vajó Zsuzsánnával, Kovács János Horváth Zsófiával, Komlósi István Józsa Erzsébettel, Miklósi Kálmán Koroknai Rózával, Nagy János Barkóczy Eszterrei, Vitlőczky Imre Varga Juliánnával, Horváth Gábor Halász Máriaival, Ungvári Imre Dombi Juliánnával, Hevesi Gergely Szabó Zsuzsánnával, Molnár József Tóth Margittal, Balogh Sándor Makra Margittal. Összesen 23 pár.

— **Uj tb. tanácsnok.** A tegnapi közgyűlés befejezése után Domahidy Elemér főispán, dr. Boldizsár Kálmán rendőrkapitányt tb. tanácsnokká kinevezte. A kinevezés olyan érdemes férfit ért, ki tehetségével, szorgalmával már régen rászolgált erre a kitüntetésre.

— **A hét menyasszonyai és vőlegényei.** Az elmúlt héten az anyakönyvi hivatalnál a következő 13 pár jelentette be eljegyzését: Fülöp Sándor — Varga Mária, Szabó Lajos — Zelena Anna, Szmainik Lajos — Orosz Margit, Bugán László — Nagy Erzsébet, Rókus József — Zeiros Teréz, Gábor Imre — Csató Zsuzsánná, Zenerovics Gyula — Fekete Juliánna, Kovács Sándor — Török Zsófia, Rácz Imre — Csapó Juliánna, Mónus József — Vig Róza, Kovács Gyula — Busi Eszter, Bösenberg Lipót — Wachsberger Matild, Vas Ferencz — Berki Erzsébet.

— **Az iparostanulók szakszerű oktatása.** Szakbizottsági ülés volt tegnap a kamarában, mely az építőiparos tanulók tanítási tervével foglalkozott. A tanoncoktatásnak gyakorlati és szakszerű irányban való fejlesztése állandó törekvését képezi az ezzel foglalkozó tényezőknek. — Különösen előtérbe lép a szakirányu tanítás fontossága az építőipar tanulóinál. Erre nézve Vánca György szakiskolai tanító eddigi gyakorlatait és tapasztalait egy közhasználat alá kerülő munkába óhajta lefektetni. A munkálat a kőműves és ácsipar azon elméleti anyagát öleli fel, mely ez iparok tanulóitól megkívánható. Ennek az anyagnak tanítási menete rajzlapokban állapítható meg s ezeket mutatta be a szerző, hogy mielőtt a munka a tanügyi hatóságok felsőbb bírálata alá kerülne, a kamara a gyakorlati élet szempontjából bírálja azokat meg. Kiegészíti a rajztanítás anyagát az építő iparosok számára készült „anyagisme”, valamint még két könyvkézirat, melyek iparos-tanulók és önálló iparosok általános használatára valók. Ezek elsője az „ipari, üzleti rendtartásról és könyvelésről” szól, másik az „ipari levelezést és tájékoztatást” tartalmazza az élet legszükségesebb viszonyában Akamara elnöksége az építőipar két főágától választott szakférfiakat vont be a bírálás munkájában. A jelenlevők: Tóth I., Stegmüller Árpád, Károlyi Sándor, Biczó Gyula, Bishotka Gábor, Szél Géza alapos bírálat alá vették a kőműves és ácsipari tanmenet rajzait, megtették azokra észrevételeiket s elismerésüket nyilvánították a nagy szorgalommal és hozzáértéssel készült munkálatok felett. Szerző a nyert észrevételek szemmel tartásával át fogja dolgozni a tananyagot s újból be fogja mutatni. A másik három művet a bizottság kiosztotta Tóth István, Stegmüller Árpád és Szávay titkár között, hogy azokra nézve véleményeket az újból tartandó bizottsági ülésen előadják.

— **Népesedés.** Meghaltak az elmúlt héten 38 an; született 28 fiu, 30 leány, összesen 58. Debreczen lakossága tehát az elmúlt héten természetes uton 20-szal szaporodott.

— **Berczik Árpád nyugalomban.** Berczik Árpád miniszteri tanácsos hivatalnokoskodásának 40-ik évét betöltvén, beadta lemondását. A miniszterelnökség sajtóosztályának keletkezése óta tagja volt, hová őt Andrassy Gyula gróf a belügyminiszteriumból átvette. A sajtóosztályt 34 év óta főnöki minőségben vezette; miniszteri tanácsosá Tisza Kálmán nevezte ki. Az osztályt eddigi helyettese, Ürmössy Miklós osztálytanácsos fogja vezetni.

— **A Pósa-előadások jövedelme.** A Pósa előadásokat rendező bizottság most készítette el a számadást a mese-délutánok jövedelméről. E szerint az összes bevétel 1889 korona volt, a kiadás pedig 801 korona 96 fillér. A tiszta jövedelem 1087 korona 04 fillért tett ki. Ebből 500 koronát

a Dankó Pista szobrának alapja javára küldenek, 587 korona 04 fillért pedig, „Pósa Lajos és felesége Andrásy Lidia alapítványát“ a siketnéma-intézet javára adnak. — A bizottság meleg köszönetet szavazott a költő-párnak a közreműködéséért, a rendezés körüli fáradozásért pedig Oláh Károlynak, K. Tóth Kálmánnak, Makó Lajosnak s a két díjtalanul közreműködő zenekarnak, a Magyar Testvérek és Ráczy Károly zenekarának.

— **Halálozások.** Legutóbbi kimutatásunk óta az anyakönyvi hivatal halálozási osztályánál a következő haláleseteket jelentették be: Dalmi Józsefné Lukács Juliánna ev. ref. 46 éves, Halas Mária ev. ref. 25 éves.

— **Pártolásra érdemes művésznő.** Debreczen város négy éven át a koronázási alapítványból segélyezte Gyöngyösi Berta idevaló fiatal szobrásznőt, aki Berlinben ezután is folytatta tanulmányait. Most ideküldött egy nagyon szép és tehetségre valló gimpszoborművet, amely orosz medvét tánczoltató japánt ábrázol. A jeles mű megtekinthető Varga piacterzai butorkereskedő kirakatában. Husz koronáért ideszállítva megrendelhető a szép szobormű, amely minden termet ékesíthet. A megrendelésekkel nagyban segívezne közönségünk az inségsbe jutott tehetséges fiatalművésznőt.

— **Rendőrök ruházata.** A városházán ma délelőtt vették át Vámos Károly vállalkozótól a rendőrök téli ruháját. Az átvételnél jelen voltak Vecsey Imre főjegyző, Rónosik Lajos főszámvevő, Végh Gyula főkapitány, Király Gyula tanácsnok és dr. Komlóssy Pál tb. aljegyző.

— **Uj tb. fogalmazó.** Domahidy Elemér főispán Kiss Sándor katonai ügyosztályi tisztviselőt tb. fogalmazónak ki-nevezte.

— **Elgázolt gyermek.** Tegnap délután a Piacz-utezán Szabó István tanuló kerékpárjával elgázolt két kis gyermeket, kik az esés következtében kisebb sérülést szenvedtek. A vigyázatlan kerékpárost megbüntetik.

— **Levágta a ló farkát.** Nem mindennapi lopást követett el tegnap Kulcsár Ferencz kefekötő segéd. A Kossuth-utezán állottak Dankó Mihály lovai. A szép lovaknak hosszú sörénye és szép szálakból álló farka nagyon megtetszett a kefének. Elgondolta, hogy milyen remek keféket lehetne azokból csinálni. Nem tudott ellentállani a kísértésnek és az egyik ló farkát levágta, de persze azonnal észrevették és nyakon osították a tolvajt, ki a lovat meglopta.

— **Tolvaj béresasszony.** Kiss Gábor tiszacsegei béres felesége Kardos János nagyharti tanyabeli juhász padlásáról 14 literes bődön zsirt lopott el. A csendőrség megtalálta a zsirt. Kiss Gáborné a lopást beismerte.

— **Pipázó honvéd.** A tegnap esti előadás alatt a karzaton egy kis inczides történt. Mikó Gyula teljessé akarta tenni az élvezetét, nyugodt lélekkel vette elő pipáját s mielőtt megakadályozhatták volna, rá is gyújtott. A felszálló bodor füstfelhőkben azonban már nem gyönyörködhetett, mert a rendőr leintette a pipázó honvédet, ki a rendőr figyelmeztetésére nagyhangú méltatlankodással és káromkodással felelt. Mikó Gyulát kivezették a kakashölőről.

— **Részeg a kocsiban.** Ugyancsak meglepődött az egyik a vasuti állomásnál levő bérkocsis, mikor kocsijában egy alvó alakot talált. Ugyanis Dudás István nap-számos részegen jött Debreczenbe valahonnan, de honnan, azt ő sem tudja. Este volt, Dudás részeg is volt, meg álmos is és így

a legelső alkalmas helyre az állomásnál levő kocsiba feküdt.

— **Országos amateur birkózóverseny.** A debreczeni országos amatőr birkózó-verseny iránt, a melyet november 6-án tartanak meg, általános az érdeklődés. A vidéki sportegyletek köréből egymásután érkeznek a bejelentések. — Ujabban Nagy Tivadar máv. tisztviselő a miskolci athléta-kör tagja, Zachariás Jenő a magyaróvári gazdasági akadémia hallgatója értesítették a verseny vezetőségét, hogy részt vesznek a versenyben.

— **Vitriol-dráma.** Gattájáról írják, hogy Fejes János ottani hentes felesége hétfőn a piactéren vitriollal leöntötte Sest Miklós henteslegényt. A fiatal legény egész testén súlyos égési sebeket szenvedett, sőt halszemén megvakult. A bűnös asszonyt a csendőrség nyomban letartóztatta. — A tett oka pletykára vezethető vissza.

— **Csodálatos** azon eredmény, melyet a t. hölgyek a Balassa-féle valódi angol ugorkatej használata által elérnek. Néhány nap után eltűnt az arczbőrről szeplőt, pattanást és egyéb bőrbajjt, kisimitja a ráncokat és redőket, az arczbőrt fehérré, üdévé és finommá varázsolja a nélkül, hogy a bőrnek ártana. A párisi és bécsi kiállításokon kitüntetett szer, mely rövidesen nálunk is, mint Angolországban, az összes egyéb szépségcsereket kiszorítja. Üvegje 2 korona, hozzá valódi angol ugorkaszappan 1 korona és puder 1 kor. 20 fillér. Kapható minden gyógyszerárban.

— **Eladó** egy jó karban levő zongora József kir. herczeg-uteza 47. Ugyanott föld tanyával, közvetlen a vágóhid mellett eladó vagy bérbe azonnal kiadó.

— **Márkus vendéglőjében** ez idő szeriat 6z hus kilónként kapható.

— **Halász Nándor** ékszerész kereskedő mai számunkban megjelent hirdetését olvasóink szives figyelmébe ajánljuk.

TÖRVÉNYKEZÉS.

— **Jövöheti bűnügyi főtárgyalások.** 1904. október 24-én hétfőn vádtanácsi ügyek és ítélethirdetések. Október hó 25-én, kedden főtárgyalások. Gelber Mór ellen emberölés büntetettének kísérlete, Nagy János s társa ellen zsarolás vétsége, Cseke György s társa ellen lopás büntette, Faragó Zsófia ellen összbüntetés. Október hó 26-án, szerdán főtárgyalások. Krasznay Ferencz ellen sikkasztás büntette. Október hó 27-én, csütörtökön főtárgyalások. Boros Pál ellen csalás és okirathamisításért, Eperjesi Imre súlyos testi sértés büntette, Fekete Péter ellen lopás büntette, Nagy István ellen súlyos testi sértés büntette. Október hó 28-án pénteken főtárgyalások. Tóth György ellen gondatlanságból okozott emberölés, Hamar Ferencz ellen lopás büntette, Varga Domokos ellen súlyos testi sértés büntette, Szilágyi Miklós ellen gondatlanságból okozott súlyos testi sértés vétsége, Tivornyák András s társa ellen lopás büntette, Laduczki Márton ellen gyermekölés büntette, Kiss Károly ellen hamis tanulás büntette.

TAVIRATOK.

(Érkezik d. u. 1/2 órakor.)

— A „Debreczen“ eredeti távirata. —

A képviselőház ülése.

Budapest, okt. 22. A képviselőházban ma Udvarý Ferencz volt az első szónok.

Azután Darányi Ferencz beszélt a kormány ellen.

Eötvös Károly: Kötelességemnek tartom a vita mai stádiumában felszólalni és azt a kérdést, amelyet a kormány tomályba akar burkolni, megmagyarázni. (Helyeslés a baloldalon.) **A kereskedelmi miniszter külügyi dolgokban csak jegyzőkönyvvezető.** (Derűltség) A kormány lenézi a parlamentet.

A miniszterelnök a multkori beszédében azt mondta, hogy a mi fiatalságunk léha. Én nem csodálkozom azon, mert hiszen Nagy Ferencz és Ballagi Géza a tanáraik. (Zajos derűltség.) Minden dologban azt kell néznünk, hogy nem sérti-e a törvényt és senki sem hirdetheti azt, hogy a törvényt nem kell megtartanunk. Senki sem gondol az ellenzéken az abstrukcióra és önk már kovácsolják a feyvert.

Olay Lajos: Most még nincs, de majd lesz a reviziónál.

Eötvös Károly: Az ellenzék hazafias kötelességét teljesíti és akik ezt nem teszik, azok gazemberek.

Azután Nagy Ferencz, majd Ballagi Géza beszélt.

A miniszterelnök sajtópöre.

Budapest okt. 22. A budapesti büntető törvényszék mint esküdt-bíróság ma reggel 5 óra 30 perczkor hirdette ki az ítéletet Tisza István, Rózner Ervin és társai által Fényes László hírlapíró ellen indított sajtó utján elkövetett rágalmazási ügyében. Fényes Lászlót a bíróság a rágalmazás vétségében bűnösnek találta és ezért **három hónapi fogh zra és 180 korona pénzbüntetésre íté te.**

Orosz-japán háboru.

London, okt. 22. Daily-Mailnek jelentik Tokióból tegnaptól, hogy Tamain tábornok, a tokiói vártüzérség parancsnoka a port-arturi ostromló sereg megerősítése véget utnak indult a nyolczadik hadosztály egy részével.

Budapesti árutözsde.

	okt. 22.
Buza öszre	10 10—
Buza tavaszra	10 49 —
Rozs öszre	—
Rozs tavaszra	7 95 — 7 96
Tengeri öszre	7 38 — 7 40
Zab	7 29 — 7 30
Arpa	—

A bíró kalandja.

— október 22.

Egyik megyebeli községben pikáns históriát mesélnek a falu bírójáról, egy régi, tisztos szolgájáról a községnek s egy fiatal szép menyecskéről. A bíró, mint említettük, tulhaladta azt a kort, amelyet az élet virágjának neveznek, elkacsintgatott életépárja mellől s szemet vetett egy fiatal menyecskére.

Az udvarlás kitartóan folyt, a menyecskének tetszett az előkelő udvarló, imponált neki, hogy a falu legtekintélyesebb férfia mond hozzá szép szavakat. De nem így a férjnek, aki féltékeny volt a feleségére s akinek nem imponált sem a bíró előkelő

tisztsége, sem az ugynevezett köztisztelt, amely a falu első emberét körülvette. Besúgták neki, hogy a felesége tilosba jár s a férj lesbe állott.

Nem sokáig kellett a férjnek várakozni, jött a menyecske és nyomában a bíró ur, A férj várakozott s mikor az első csók elesattant, előlépett rejtekéből. Hidegvérű, de kegyetlen volt s olyan büntetést eszelt ki a tilosban járók számára, amely a község lakosai előtt is sokáig emlékezetes marad. A férj ott, azon a helyen, a szerelmeseiket meglepte, egy fához kötötte a bírót s vele szembe egy másik fához a feleségét. Azután elindult s összelármázta az egész falut, hívta a népet annak a esudának bámulatára, amelyet ő készített a találkán lepett szerelmeseiből.

Mikor elég nagyszámu közönsége volt a pellenégre állításnak, előlépett a férjúr s azt parancsolta a bírónak és a feleségének, hogy ott az egész község szemeláttára köpködjenek egymásra. Az asszony sirni kezdett a szőgyentől, a bíró pedig csillagokat látott dühében. Nem volt azonban mit tenni, a bosszualló férj nem volt hajlandó feloldozni őket a kötelekeik alól addig, amíg kellőképp csuffá nem tették egymást. A falu népe nagyot mulatott a szokatlan látványon s azóta nem beszélnek másról, mint a bíró szégyenéről.

Egy katona rejtélyes eltűnése.

(Saját tudósítónktól.)

— október 22.

A nagyváradi hadapródiskolába szolgálatra beosztott közhonvédek egyike titokzatos körülmények közt tűnt el a minapban. Öngyilkosság történt-e vagy bűntény, avagy a katona megszokott-e, még nem lehetett megállapítani. Pedig négy napja mult már, hogy a legénynek nyoma veszett.

Vasárnap éjszaka történt, 11 óra tájban. Az éjjeli járőrök kétsegbeesett kiabálást halottak a Körös oászi partjáról. Mintha a Szt. János-utca alatt valaki küzdött volna a habokkal. Keserves jajveszékeles hallatszott s a víz nagyokat loccsant. Hamarosan előkerült Becsei Ignác rendőrőrmester és egész embertömeggel sietett a víz partjára. Mire azonban odaértek, csönd volt. Mély álomban szenderegtek a parti fűzek. Köröskörül senki, sehol. Mindössze egy katonasapkát találtak a bokrok között. Egy sapkát és egy oldalfegyvert. A H. I. betűs sapkában ez a név: Bartos Ferencz.

Hogy a sapka hadapródiskolai honvédé, egyszeribe konstataiták, de hátra volt annak a megállapítása, hogy hova lett a honvéd, a sapka gazdája? Szinte kétségtelen jelek vallottak arra, hogy a katona a Körösbe ölte magát. A habok loccsanása, a nagy zuhanás, a gazdátlan sapka... És jöttek viharlámpákkal a tűzoltók, felhajkuraszták a halászsokat és egész a Fácánosig végig kutatták a folyó medrét, minden eredmény nélkül. A garasos hid előtt a tutajon ült egy öreg paraszt:

— Kit keresnek? — kérdezte.

— A vízbe ugrott egy katona.

— Dehogy ugrott — mondta az öreg — csak belelábolt, aztán elfutott a temető felé.

Azonban tovább keresték a honvédet s hajnalban is járt a csákány a habok között. Hasztalan. Az öngyilkost sehol sem találták. Reggel jelentést tettek a rejtélyes esetről a hadapródiskola parancsnokságának.

Mayor siezredes, az intézet parancsnoka ériatkezésbe lépett a rendőrséggel, s már most egy százados vezetésével a rendőrök és a halászsok még egyszer végig kotorták a Köröst csaknem Ósiig minden eredmény nélkül. A fácánosi halászsok kifejezték a véleményüket, hogy a mostani

vizállásnál felnőt ember sehogysem ölheti magát a Körösbe, mert a víz térdig sem ér.

Ezenközben pedig többféle verzió kezdett terjedni a katona eltűnése felől. Egyik hír szerint, — s ez nem a legvalószínűbb — Bartos Ferenczet, aki jómódu kerekii fiu, s akinél vasárnap este sok pénz volt, eltették láb alól. Csak a sipkáját vitték a Körös partjára, hogy az öngyilkosság látszatát keltsék. Hihetőbb a másik verzió, hogy a honvéd megszokott, s ő maga eszelte ki a Körösparti jelenetet, hogy időt nyerjen a szökésre. Ezt a föltevést megerősíteni társzik az öreg tutajos nyilatkozata is.

Akárhogy is áll a dolog, annyi bizonyos, hogy Bartos Ferencz maig se került elő. A katonai parancsnokság egyébként körözteti a rejtélyes módon eltűnt honvédet.

REGÉNYCSARNOK.

Gineva.

Irta: H. Triveley.

— Mit? Hogyan? Te tudsz egy módot?

— Igen. Eljátszom én a szerepet. Hiszen tudod, hogy minden szavát kívül tudom.

— Te? Te akarnád?

— Igen, én. Miután jobb úgy sincs.

Jacques szomorúan mosolygott.

A leány azonban olyan lelkesedve beszélt, hogy lassanként meggyőzte a fiatal embert is.

Még csak egy kifogása volt.

— De nem fogod szégyelni a neved a színpadra vinni?

— Pernet Éva?

— Igen. Hát te nem tudod, hogy őt Ursude Bridonnak hívják?

— U... ugy?

Jacques arczán egy könnyü rágás vibrált keresztül. A következő pillanatban azonban már sietett a színház felé az ujdonsággal...

Másnap este Aline remegve járkált a színpalak mögött nehéz selyem kosztümjében. Olyan érzése volt, hogy meg kell halnia, ha a színpadra lép.

És mégis kilépett... És a legelső jelenetnél nyílt sikere volt. Attól kezdve pedig minden jelenetét óriási tapsvihar követte. De meg is érdemelte. Ugy játszott, ahogy csak egy szerető nő tud játszani, ha a szerelmese darabját kell sikerre vinni. A szerelem nagy művésznővé tette és nincs a világnak még egy művésznője, aki olyan alakítást mutathatott volna be Gineva szerepében, mint a kis Aline. A közönség tombolt és a sikerből kijutott a szerzőnek is...

Jacques azonban a dicsőség helyett megszégyenülést érzett. Szégyelte magát, hogy ettől a hűséges, istenáldotta teremestől egy pillanatra is el tudott tántorodni.

Mikor a gyönyörű este mámara elreput és valamennyien ismét együtt voltak a Lanery-utcai kis lakásban, Jacques lehajtott fővel közeledett a kis leányhoz:

— Édes, egyetlen kis Aline!... — kezdte alázatosan.

— Nos, meg vagy velem elégedve? — kérdezte a kis leány.

— Meg tudsz bocsátani?

— Meg, Jacques; megbocsátok. Hiszen... Hiszen tulajdonképpen nincs is mit megbocsátanom...

(Folytatás és vége.)

Az általános elismert kitűnő

Mohai Ágnes

természetes magyar ásványvíz, mely a külföldi Giesshülit legjobban pótolja, főraktára:

MAYER JENŐ

fűszer- és csomogo üzletében.
Debreczen, Piac- és Széchenyi-
utca sarok.

1 literes üveg 19 kr.

$\frac{1}{2}$ " " 13 "

mélyen leszállított áron kapható.

Hajdusági
Bajuszpedrő.

Védjegy.

Szép bajusz

nyerhető a híres Hajdusági bajuszpedrő használata által, mely legjob az összes bajuszpedrő készítmények között. A bajuszt nem törí, nem tépi, mindég szép állásban tartja és soha sem keményedik meg.

Egy doboz ára 50 fillér.

Kapható:

Dr. Rotcnek V. Emil
utóda

Grósz Nagy Ferencz

gyógyszerésznél

Debreczen, Kossuth-utca 8. sz.
Valamint Tóth Béla gyógyszertárában.

PLOMBUS Co. Nev-York 104 E 106 Str.

PLOMBUS!

250,000 hálairat 1 év alatt.

Nincs többé fogfájás!
odvas fog.
bűzös száj

Fenti betegségeknek előidézői kétségte-
lenül az odvas fogak. Ezen remek ame-
rikai szer ezen kinos és kellemetlen
szenvedéseket

azonnal megszünteti!

„Plombus“-szal mindenki
— maga plombirozhatja —

fájdalom nélkül és hihetetlen egyszerű módon

odvas fogait!

„Plombus“ ne hiányozzék egy háznál
sem, az egyszeri csekély kiadás százszo-
ros kamatja: a nyugalom. A fogfájdal-
makban szenvedőket tehát saját érdeké-
ben felhívjuk, hogy rendeljék meg ezen
valóban remek háziszert, mely az ame-
rikai elemi-sség netovábbja!

Ára egy adagnak, mely 5—6 odvas fo-
gakra elegendő, használati utasítással 2
korona. 2 kor. 10 fill. előzetes bekül-
dése után bérmentve bárhova. Megren-
delhető egyedül a Magyarországi kép-
viselettől, melynek czime:

„Plombus“-szétküldés, Pásztó, Heves m.

A nagyérdemű közönség

saját érdeke kívánja,
 hogy arany-, ékszer-, ezüst- és
 óra szükségletét

Halász Nándor

aranyműves, órák és ékszerésznél fedezze
 DEBRECZEN, Plac-utca 24. szám.

Ki a

tartósságért és finomságért kezességet
 vállal. Arany-, ezüst-, ékszer és óra
 javításokat eszközöl.

**Arany-, ezüst és ékszer tárgyakban
 óriási választék!**

Tört aranyat és ezüstöt a legmagasabb
 napi áron veszek. — Vidéki megren-
 delések pontosan eszközölnetnek.

Saját ékszer és óra hely.

Kávé import

*Brazíliai és keletindiai
 legfinomabb zamatu kávé
 igen olcsón kapható*

KOHN HENRIK

fűszer-, festék- és ásvány-
 viz-nagykereskedésében,

Gróf Degenfeld-tér.

Az 1895 évi kairoi s az 1896. évi
 londoni egészségügyi kiállásokon dics-
 oklevéllel s arany éremmel kitüntetve.
 Orvosi tekintélyek által kipróbált s na-
 gyobb kórodákban kitűnő sikerrel hasz-
 nált külszer:

REUMA-SZESZ és ERŐ FLUID

biztos s kiváló gyors hatása a test bár-
 minemű csúszos bántalmait, u. m. **ízület-,
 csúsz-, reuma, ischiás, asthma** stb. ellen.

Hatása némely esetben meglepő,
 amennyiben gyakrabban idültabb esetek-
 nél is már egyszeri bedörzsölésnél a
 fájdalmakat teljesen megszünteti.

Fog- és fejfájást 5 p. alatt megszüntet.

Egy üveg ára használati utasítással
 1 korona, erősebb üveg 2 korona 40 fillér.

Főraktárak Budapesten: **Török Jó-
 zsef** gyógyszer-tárában, Király-utca 12,
 valamint **dr. Egger A.** gyógyszer-tárában,
 Váci-körút 17. szám. — Ugyazintén a
 főváros összes s a vidék csaknem összes
 gyógyszer-tárában, valamint a készítő

Widder Gyula

gyógyszerésznél

S.-A.-Ujhely 11. szám.

Ugyazintén: Debreczenben **Miha-
 lovits Jenő, dr. Rotschnek V. Emil, Tóth
 Béla, Szilcz Ferencz** gyógyszerészeknél.

Ügynökök

felvételnek igen kedvező feltételek mellett

Erzsébet-szanas-torium-sorsjegyek

részletfizetés melletti elárúsítására.

FUCHS H váltóháza
 BUDAPEST IV., Kecskeméti-u. 1.

KOCH

Plac-utca
 51.

Csanak-házban.

TESTVÉREK

debreczeni

férfi, nő-, leányka- és gyermekruha árúháza

a legolcsóbb

ruha-forrás.

Olcsó, szabott árak.

Szőnyeg,

✳ függöny, butorszövet, ✳
 linoleum

● raktárunkat, saját házunkba ●

Kossuth-utca 5. sz.

|| főzletünk emeleti helyi-
 ségeibe helyeztük által. ||

**A még raktáron levő
 szőnyeg, függöny, butor-
 szövet, ágy- és asztalterítőket
 ameddig a készlet tart**

✳ leszállított árak mellett ✳

árusítjuk el.

Bosznay J. és Társa.

Debreczen Kossuth-u. 5.

Köhögés, rokedtség s hurut ellen nincs jobb a

RÉTHY-féle

pemetefű cukorkánál!

Vásárlásnál azonban vigyazzunk és
 határozottan **RÉTHY-féle**t kérjünk,
 mivel sok haszontalan utánzata van.

1 doboz 60 fillér.

Csak **RÉTHY-féle**t fogadjunk el.

„Animal“

állatok emésztését elősegítő táppor.

Kitűnő eredménnyel kipróbálva marháknaál
 lovaknaál, sertéseknél és juhoknaál

E kiváló számos nagy foszfor tartalma gyökér-
 ből, ásványi és szerves anyagokból összeállított táp-
 por előnyei:

az „Animal“ táppor az állatok emésztését hathatósan
 elősegíti

az „Animal“ táppor az állatok hizását fokozza,

az „Animal“ táppor az állatok munkabírástát fokozza,

az „Animal“ táppor a tejképződést előmozdítja,

az „Animal“ táppor az állatok emésztését elő-
 mozditja,

az „Animal“ táppor a gyapjuképződést növeli és a
 szőr fényesedését elősegíti,

az „Animal“ táppor a betegségek iránti fogékony-
 ságot csökkenti.

Vegyileg kipróbálva a csász. kir. m. közgazdasági

vegykísérleti állomásnál Bécsben, 1903 február 19.

390. A szám és dr. Szilágyi Gyula műegyetemi magán-
 tanár és hites kereskedelmi törvényszéki vegyészrel

1903 január, 7442. szám. — Sok ezer elismerőlevél

tanuskodik a kitűnő hatásról. — 4000 kereskedőnél

állandó raktár Ausztriában. Gyártási engedély Bécsben

20.206/1904. szám

Használati utasítás minden csomagban mellékelve

Egyedüli elárúsítás **Merkli Ferencz** fűszer-
 csemege- és borkereskedésében, Debreczen, Fűvász

kert-utca 14. szám.

FÉRFI RUHASZÖVET

csakis a legszolidabb készítményt, magánosak bámulatos olcsó árban
 vásárolhatnak

Karl Kasper

posztó elárúsító házából Innsbruckban 20 sz.

250 frtért 1-15 méter tiszta gyapjuszövet nadrágnak.

3-90 " 3 " angol mintájú szövet.

4-50 " 3 " elnyúlhatatlan ruhaszövet.

6- " 3 " elegáns kammgarn szövet kimenő ruhának.

9- " 3 " a legújabb divatu szövet különböző színekben, minden
 évszakra alkalmas.

Kérje szövetminták beküldését!

Apró hirdetések.

Díja 10 szög 40 fillér, minden további szög 4 fillér, vastagabb betűkkel nyomtatott szög 4 kr. 8 fillér.

Levélben tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges postabélyeg bekezdettik. Apró hirdetések előre fizetendők.

HASZNÁLT vetőgépek, teljesen kijavítva minden nagyságban felelősség mellett a legolcsóbb árban előnyös fizetési feltételek mellett kaphatók, Rámer Sándor nagytrafik udvar Piacz-utca 26. Ugyanott vetőgépek kölcsön is kaphatók

Egy apró darab két folyókével eladó. Rákóczy-utca 7. szám.

Savanyított káposzta

Főző és gyógyító káposzta

Deutsch Albert és Fia

Főző és gyógyító káposzta

Hatvan-utca 9. szám.

BRÁZAY FÉLE SOSBORSZESZ

NAGY ÜVEG
ÁRA: 2 KORONA
KIS ÜVEG ÁRA: 1 KORONA
HASZNÁLATI UTASÍTÁS MINDEN ÜVEGHEZ
MELLEKELVE VAN!

A tavalyi petroleum forrás

megered:

Neumann Nándor

esték-, lakk-, kence- és petroleum gyári raktárában

Hatvan-utca 5-ik szám alatt

Telefon 205.

Bronz mázak minden színben dobozonként 16 kr.

500 forintot

fizetek annak, a ki Bartilla fogvizének használata mellett, melynek üvege 35 kr. valaha ismét fogfájást kap, vagy a szája büzlik. (Csomagolások külön 10 kr.) Bartilla Winkler Ed. Bécs. 19./I. Sommergasse 1. — Kapható Debreczenben minden gyógyszerárban. Határozottan kérjük Bartilla-féle fogvizet. Hamissító feljelentésért, jó díjazás adatik. Oly helyekre, hol nem kapható, bérmentve küldök 7 üveget 2 forint 60 krért.

Hirlapelárusítók felvételnek

a „Debreczen” elárusítására
városi nyomdában,
városház, keresztéptület.

Kiadó lakások.

1904 november 1-re Kossuth-utca 9. sz. udvari emelet 2 nagy világos szoba, előszoba. Igen alkalmas ügyvéd, doktor, hivatalnokok részére garcon lakásnak, vagy irodai helyiségnek. Tiszta udvar, jó víz, kényelmes lépcső.

1904 november 1-től Varga-utca 16. számú utcái lakás 3 szoba mellék-helyiségekkel, földszint, jó vízütn.

Értekezhetni Kardos László tiszteletben.

Serravallo

KINA-BORA VASSAL.

Erősítő szer gyengélkedők, vérszegények és lábadozók részére
Étvágygerjesztő, idegerősítő és vérjavító szer.

Kiválóan jó izü.

Több mint 2000 orvosi elismerő nyilatkozat.

Kapható:

J. Serravallo-nál

Trieszt—Barcola.

A gyógyszertárakban pedig 1/2 lit. üvegekben 2 kor. 40 fillérért
1/4 " " 4 " 40 "

Köszvény és csúsz ellen legsikeresebb az egész világon ismert és kedvelt
KRIEGNER-féle

REPARATOR

egy nagy üveg 2 korona, kis üveg 1 korona.

Kapható a gyógyszertárakban. Óvakodjunk utáztatoktól.

Főraktár:

KRIEGNER GYÖRGY „Korona”-gyógyszertára
Budapest, VIII., Kálvin-tér.

Liniment. Capsici comp.,
Richter-féle Horgony-Pain-Expeller.

Ezen elismert kitűnő és fájdalomcsillapító bedörzsölésül használt háziszser bevasárlásánál, — a mely minden gyógyszerárban kapható, — mindig figyelemmel legyünk a „Horgony” védjegyre.

Védjegy: „Horgony”.

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

pótléka

egy régiónek bizonyult háziszser, mely már több mint 35 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult köszvénynél, csúznál és meghűléseknél bedörzsöléskeppen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevasárláskor óvatosak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, a mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapesten.

Richter gyógyszerára az „Arany oroszlánhoz”, Prágában, Elisabethstr. 5 neu. Mindennapi szétkaldes.